

PROKON Wind Energy Finland Oy

► **Dalalandet tuulivoimapuisto, Uusikaarlepyy,
Suomi**

Melu- ja väkelaskelmat

Assignment no.: 374.006.01 Document no.: KVT/2023/R144/PP Version: J01 Date: 2023-11-07

Asiakas: PROKON Wind Energy Finland Oy
Asiakkaan yhteyshenkilö: Miika Suutari
Konsultti: Kjeller Vindteknikk Oy, Tekniikantie 14 02150 Espoo
Toimeksiannon yhteyshenkilö: Ville Lehtomäki

J01	2023-11-07	Lopullinen	Pyry Pentikäinen	Simo Rissanen	Ville Lehtomäki
Version	Date	Description	Prepared by	Checked by	Approved by

Tämä dokumentti on tehty vain asiakkaan käyttöön. Mikään kolmas osapuoli ei saa vedota raporttiin tai sen tuloksiin eikä Kjeller Vindteknikk Oy ole vastuussa raportista tai sen tuloksista kolmansille osapuolille

► Yhteenveto

Melu- ja väkelaskelmat on tehty Dalalandetin suunnitellulle tuulipuistolle, joka sijaitsee Uudenkaarlepyyn kunnassa Pohjanmaan maakunnassa. Laskelmat on tehty kahdelle eri turbiinisijoittelulle. Laskelmissa on huomioitu läheiset Storbötet Vörån, Storbötet Nykarlebyn, Jeppon ja Björkbackenin tuulipuistot.

Melulaskelmissa on käytetty ISO 9613-2 laskentamenetelmää. Ulkomelutasot ovat raja-arvojen (valtioneuvoston asetus 1107/2015) sisällä kaikille rakennuksille molemmilla turbiinisijoitteluilla. Matalataajuinen sisämelu täyttää sosiaali- ja terveysministeriön asettamat vaatimukset molemmilla turbiinisijoitteluilla.

Väkelaskelmat on tehty sekä metsän varjostus huomioiden että ilman metsän huomioimista. Väkelaskelmien perusteella 8 tunnin vuosittainen raja tai 30 minuutin päivittäinen raja ei ylity millään rakennuksella riippumatta siitä huomioidaanko metsä vai ei.

Sisällys

1	Johdanto	4
2	Melulaskelmat	7
2.1	Melun ohjearvot	7
2.2	Melun lähtöarvot	7
2.3	ISO 9613-2 melulaskelmat	10
2.3.1	<i>Keskiäänitasojen mallinnuksen tulokset</i>	10
2.3.2	<i>Pienitaajuinen melu</i>	11
3	Väkelaskelmat	13
3.1	Menetelmä ja lähtötiedot	13
3.2	Välkevaikutukset	14
4	Lähdeluettelo	16
Liite A.	Rakennusten ja voimaloiden koordinaatit	I
Liite B.	ISO 9613-2 melumallinnuskartat	V
Liite C.	Välkemallinnuskartat	VII
Liite D.	Asiakkaalta saatu data	XI

1 Johdanto

Tässä raportissa esitetään Dalalandetin tuulipuiston melu- ja väkelaskelmat. Suunniteltu Dalalandetin tuulipuisto sijaitsee Uudenkaarlepyyn kunnassa lähellä Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntien rajaa.

Mallinnuksissa on käytetty kahta eri turbiinisijoittelua, joista toinen koostuu 15:sta ja toinen 11 turbiinista. Turbiinin melutiedot perustuvat Vestas V172 7.2 MW turbiiniin. Turbiineille on oletettu 200 m napakorkeus ja 200 m roottorinhalkaisija. Asiakas on toimittanut 200 m roottorinhalkaisijaa vastaavan lapaprofiilin jota on hyödynnetty väke- ja näkyvyys laskelmissa.

Dalalandetin tuulipuiston perustiedot on esitetty taulukossa 1 ja turbiinien sijainnit on esitetty kuvissa 1 ja 2.

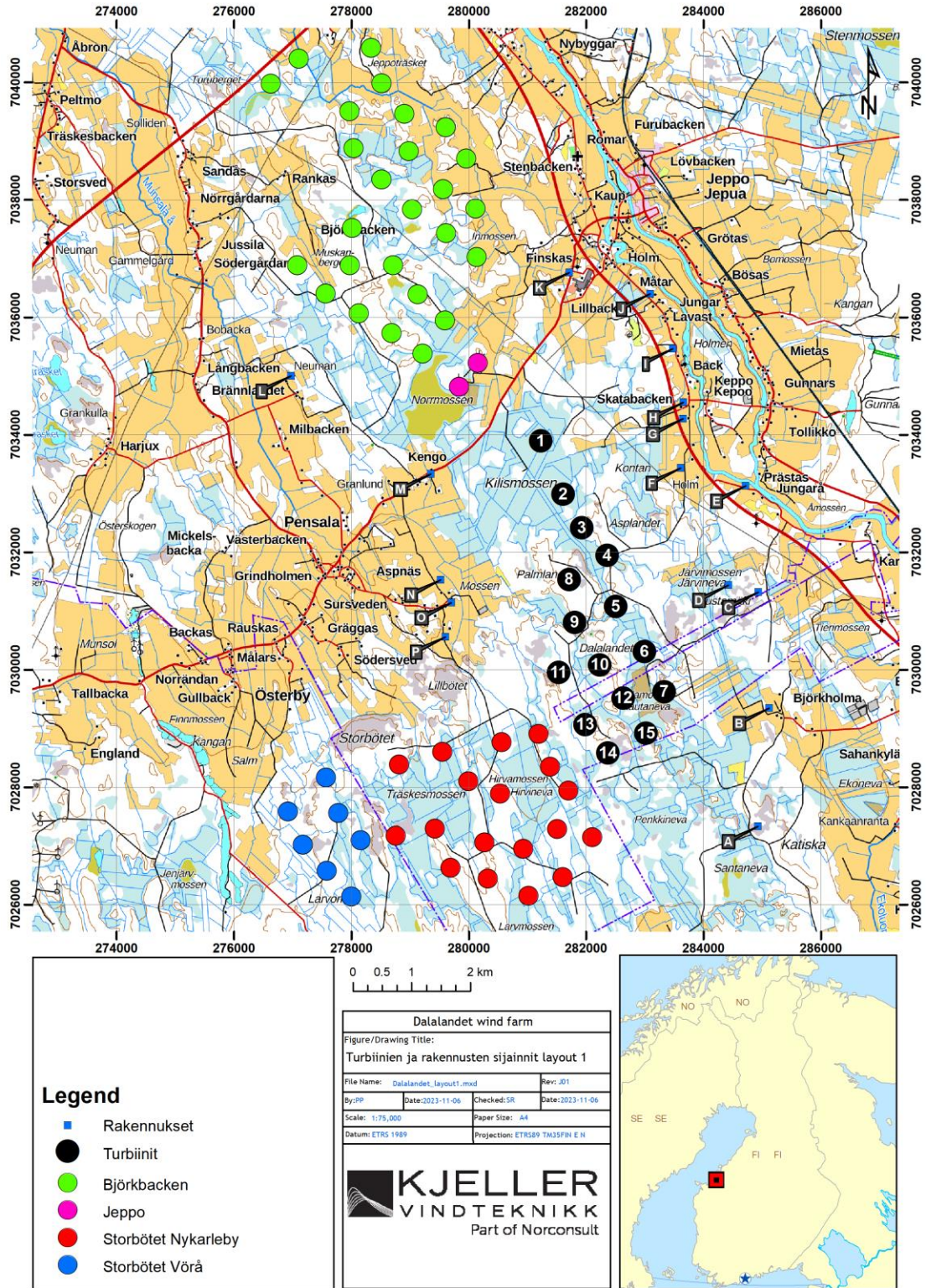
Asiakas on toimittanut toimittanut tietoja läheisistä Storbötet Vörån, Storbötet Nykarlebyn, Jeppon ja Björkbackenin tuulipuistoista. Läheisten tuulipuistojen perustiedot on esitetty liitteessä A.

Melutasot ja väke on laskettu 15 rakennukselle. Rakennukset on esitetty kuvissa 1 ja 2. Rakennusten koordinaatit ja perustusten korkeudet on esitetty liitteessä A.

Taulukko 1. Dalalandetin tuulipuiston perustiedot.

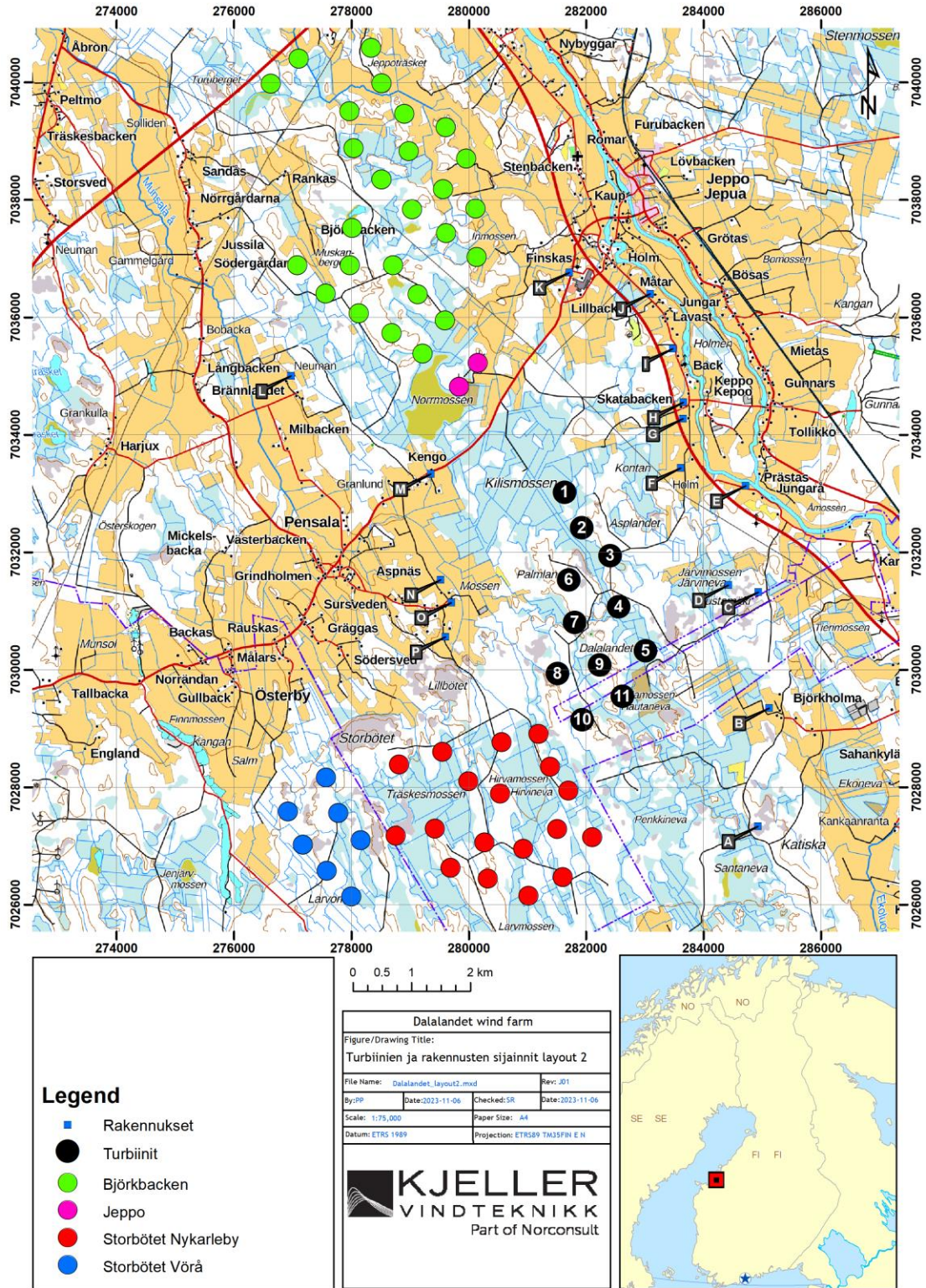
Turbiinimalli	Turbiinisijoittelu	Turbiinien lukumäärä	Nimellisteho [MW]	Roottorin halkaisija [m]	Napa-korkeus [m]	Kokonais-korkeus [m]
Hypoteettinen	Layout 1	15	7,2	200	200	300
Hypoteettinen	Layout 2	11	7,2	200	200	300

Kuva 1. Dalalandetin tuulivoimapuiston voimaloiden sekä lähellä olevien rakennusten ja muiden tuulivoimaloiden turbiinien sijainnit. Layout 1.

Kuva 2. Dalalandetin tuulivoimapuiston voimaloiden sekä lähellä olevien rakennusten ja muiden tuulivoimaloiden turbiinien sijainnit. Layout 2.

2 Melulaskelmat

Melumallinnus on tehty Ympäristöministeriön ohjeen 2/2014 "Tuulivoimaloiden melun mallintaminen" [1] mukaisesti määritetyillä laskentaparametreilla. Ohjeiden mukaan on mallinnettava sekä normaali- että pienitaajuinen melu. Pienitaajuinen melu lasketaan taajuusalueella 20-200 Hz. Melulaskelmissa käytetään ISO 9613 menetelmää, joka on saatavilla WindPRO ohjelmistossa [2]. Mallinnus on tehty WindPRO versiolla 4.0.423.

2.1 Melun ohjearvot

Valtioneuvoston asetuksen 1107/2015 mukaiset tuuliturbiinien ulkomelun ohjearvot on esitetty taulukossa 2.

Taulukko 2. Tuuliturbiinien ulkomelun ohjearvot [3].

Rakennuksen tyyppi	Sallittu ulkomelutaso päivällä (klo 7-22), L_{Aeq} [dB]	Sallittu ulkomelutaso yöllä (klo 22-7), L_{Aeq} [dB]
Pysyvä asutus ja loma-asutus	45	40

Matalataajuiselle sisämelun Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 545/2015 [4] mukaiset toimenpiderajat on esitetty taulukossa 3. Nämä rajat koskevat nukkumiseen tarkoitettua tiloja ja arvot ovat tunnin äänitason keskiarvoja. Päivällä sallitaan melutasot, jotka ovat 5 dB taulukossa esitettyjä arvoja korkeampia. Sisämelun laskemiseksi on oletettu taulukon 4 mukainen äänieristys.

Taulukko 3. Pienitaajuisen melun toimenpiderajat yöllä taajuuskaistoittain [4].

f [HZ]	20	25	31.5	40	50	63	80	100	125	160	200
$L_{eq,1h}$ [dB]	74	64	56	49	44	42	40	38	36	34	32

Taulukko 4. Asuinrakennusten äänieristys, DL (äänitasoero) [5].

f [HZ]	20	25	31.5	40	50	63	80	100	125	160	200
DL [dB]	7,6	8,3	9,2	10,3	11,5	13,0	14,8	16,8	18,8	21,1	22,8

Ympäristöministeriön ohjeiden mukaan tuuliturbiinien melun laskelmat tulee tehdä 8 m/s tuulen nopeudella 10 m korkeudella.

2.2 Melun lähtöarvot

Ympäristöministeriön ohjeen mukaisesti lähtöarvoina tulisi käyttää tuuliturbiinien melupäästöjen takuuarvoja. Asiakkaalta on saatu sekä Dalalandetin että läheisten tuulivoimapuistojen turbiineille melupäästöt 1/3 oktaaveittain. Koska saatavilla olevat äänitehotasot eivät ole IEC 61400-14 [6] mukaisesti määritettyjä takuuarvoja, on lähtödataan lisätty varmuusarvona 2 dB Ympäristöministeriön muistion YM9/5511/2016 [7] mukaisesti. Poikkeuksena ovat Storbötet Nykarlebyn turbiinit 1-12 ja 14-18, joiden melupäästöille turbiinivalmistaja on myöntänyt takuun. Melupäästö on annettu kaikille turbiineille eri tuulennopeuksilla napakorkeudella. Lähtödata on muutettu 8 m/s tuulelle 10 m korkeudella käyttämällä WindPRO ohjelmistoa.

Ympäristöministeriön ohjeiden mukaan äänitasoon on lisättävä 2 dB (A), jos turbiinien perustuksen ja melun kohteena olevan rakennuksen korkeusero ylittää 60 m. Lisäksi 5 dB (A) on lisättävä, jos ääntä pidetään impulssimaisena, kapeakaistaisena tai sykkivänä (äänenvoimakkuuden ajallinen vaihtelu, amplitudimodulaatio). Dalalandetissa korkeuserot ovat pieniä eikä impulssimaista tai kapeakaistaista ääntä ole oletettu. Näitä lisäyksiä ei ole tehty voimaloiden melupäästön lähtöarvoihin. Melupäästön lähtöarvot on esitetty taulukoissa 5 ja 6.

Taulukko 5. Äänitasot oktaaveittain ja kokonaisäänitaso 8 m/s tuulennopeudella 10 m korkeudessa. Taulukon luvut eivät sisällä 2 dB varmuusarvoa. Luvut on muutettu 1/3 oktaavidatasta WindPRO ohjelmalla.

Taajuus	Dalalandet V172, P07200 with serrated blades	Storbötet Vörå V172, P07200 with serrated blades	Storbötet Nykarleby V162 Mode P06200 with serrated blades	Jeppo V126, Mode 0 with serrated blades	Björkbacken V162, Mode 0 with serrate blades
[Hz]	[dB(A)]	[dB(A)]	[dB(A)]	[dB(A)]	[dB(A)]
62,5	90,6	90,5	85,8	85,4	85,3
125	98,2	98,2	93,3	91,7	92,7
250	101,3	101,3	97,9	97,8	97,3
500	101,5	101,5	99,8	101,0	99,1
1000	99,8	99,8	98,9	101,4	98,0
2000	95,2	95,2	95,2	96,6	94,0
4000	87,6	87,6	88,7	89,0	87,3
8000	76,9	76,9	79,3	68,8	77,7
Kokonais-melupäästö	106,9	106,9	104,8	106,0	104,0

Taulukko 6. Äänitasot 1/3 oktaaveittain ja kokonaisäänitaso 8 m/s tuulennopeudella 10 m korkeudessa. Taulukon luvut eivät sisällä 2 dB varmuusarvoa.

Taajuus	Dalalandet V172, P07200 with serrated blades	Storbötet Vörå V172, P07200 with serrated blades	Storbötet Nykarleby V162 Mode P06200 with serrated blades	Jeppo V126, Mode 0 with serrated blades	Björkbacken V162, Mode 0 with serrate blades
[Hz]	[dB(A)]	[dB(A)]	[dB(A)]	[dB(A)]	[dB(A)]
10	45,6	45,5	45,0	41,2	44,5
12,5	51,5	51,4	50,4	48,5	49,9
16	57,0	56,9	56,1	55,0	55,5
20	62,1	62,1	60,8	63,5	60,3
25	67,3	67,3	65,2	68,6	64,7
31,5	72,1	72,1	69,5	69,0	69,0
40	76,9	76,8	73,6	73,4	73,1
50	81,3	81,2	77,1	77,4	76,6
63	85,1	85,0	80,4	80,4	79,8
80	88,4	88,3	83,4	82,6	82,9
100	91,1	91,1	85,9	84,8	85,4
125	93,3	93,3	88,2	87,4	87,6
160	94,9	95,0	90,3	88,0	89,7
200	96,1	96,1	91,9	90,3	91,2
250	96,7	96,7	93,2	92,3	92,5
315	96,8	96,8	94,2	95,1	93,5
400	96,9	97,0	94,8	95,4	94,1
500	96,7	96,7	95,2	96,1	94,4
630	96,5	96,5	95,2	97,0	94,4
800	96,0	96,0	94,8	96,4	94,0
1000	95,1	95,1	94,2	97,0	93,3
1250	93,8	93,8	93,2	96,3	92,3
1600	92,2	92,2	91,8	93,2	90,8
2000	90,3	90,2	90,3	91,9	89,1
2500	87,9	87,9	88,4	89,7	87,2
3150	85,2	85,2	86,1	86,3	84,8
4000	82,2	82,2	83,4	85,2	82,0
5000	78,8	78,8	80,5	75,7	79,1
6300	75,1	75,0	77,2	67,2	75,7
8000	71,0	70,9	73,6	60,5	71,9
10 000	66,5	66,4	69,7	60,5	67,9
Kokonais- melupäästö	106,9	106,9	104,8	106,0	104,0

2.3 ISO 9613-2 melulaskelmat

Mallinnuksessa käytetyt parametrit on esitetty taulukossa 7.

Taulukko 7. ISO 9613-2 laskennassa käytetyt parametrit.

Parametri	Arvo
Immissiopisteiden korkeus	4 m
Suhteellinen kosteus	70 %
Ilman lämpötila 2m korkeudella	15 °C
Maan- tai vedenpinnan absorption ja Heijastuksen vaikutus	Vaikutuskerron 0,4
Stabiilisuusparametrit	yö, kirkas taivas

2.3.1 Keskiäänitasojen mallinnuksen tulokset

Rakennusten A-P mallinnetut melutasot on esitetty taulukossa 8. 35, 40, 45 ja 50 dB melurajat kartalla on esitetty liitteessä B (kuvat B1-B2). Kaikki tulokset ovat ohjearvojen sisällä.

Taulukko 8. Melumallinnuksen tulokset. Ohjearvot ylittävät arvot merkitty punaisella.

Rakennus	Layout 1 L _{Aeq} [dB]	Layout 2 L _{Aeq} [dB]
A	35,0	33,0
B	37,3	35,0
C	36,9	35,9
D	38,6	37,8
E	34,9	34,3
F	37,7	37,1
G	35,7	34,9
H	35,1	34,2
I	33,8	32,9
J	33,4	32,7
K	37,0	36,6
L	37,1	37,0
M	38,3	37,5
N	38,0	37,5
O	38,8	38,4
P	39,0	38,7

2.3.2 Pienitaajuinen melu

Rakennusten A-P pienitaajuisen melun mallinnustulokset on esitetty taulukossa 9. Tulokset ovat kaikkien äänitaajuuksien osalta ohjearvojen sisällä (taulukko 3).

Taulukko 9. Pienitaajuisen melun mallinnustulokset Layout 1. Ohjearvot ylittävät arvot on merkitty punaisella.

L _{eq} [dB]	Taajuus [Hz]										
	Rakennus	20	25	31.5	40	50	63	80	100	125	160
A	44,2	42,3	40,5	38,9	37,1	34,7	31,6	27,9	23,4	17,5	13,6
B	45,4	43,7	41,9	40,3	38,6	36,3	33,3	29,7	25,2	19,5	15,7
C	45,3	43,5	41,7	40,2	38,5	36,2	33,2	29,5	25,0	19,3	15,4
D	46,3	44,6	42,8	41,3	39,7	37,4	34,4	30,8	26,4	20,7	17,0
E	44,3	42,5	40,5	39,0	37,2	34,8	31,8	28,0	23,5	17,6	13,6
F	45,9	44,2	42,2	40,7	39,0	36,6	33,6	30,0	25,5	19,8	16,1
G	44,9	43,1	41,0	39,4	37,6	35,3	32,2	28,4	23,9	18,1	14,2
H	44,6	42,8	40,7	39,1	37,3	34,8	31,7	28,0	23,4	17,6	13,6
I	44,2	42,2	40,0	38,3	36,4	33,9	30,8	26,9	22,3	16,4	12,3
J	44,2	42,1	39,8	38,0	36,0	33,4	30,2	26,3	21,7	15,8	11,7
K	46,4	44,3	41,9	40,0	37,8	35,2	32,0	28,1	23,7	18,0	14,4
L	46,4	44,2	41,9	40,0	37,7	35,1	31,9	28,0	23,5	18,0	14,4
M	47,2	45,4	42,8	41,1	39,2	36,7	33,6	29,8	25,4	19,7	16,0
N	46,7	44,9	42,9	41,3	39,6	37,2	34,2	30,5	26,0	20,3	16,5
O	47,1	45,3	43,4	41,8	40,1	37,7	34,7	31,0	26,6	20,9	17,2
P	47,3	45,5	43,6	42,0	40,2	37,8	34,8	31,1	26,7	21,1	17,4

Taulukko 10. Pienitaajuisen melun mallinnustulokset Layout 2. Ohjearvot ylittävät arvot on merkitty punaisella.

L _{eq} [dB]	Taajuus [Hz]										
	Rakennus	20	25	31.5	40	50	63	80	100	125	160
A	43,0	41,0	39,1	37,4	35,5	33,1	30,0	26,1	21,5	15,6	11,6
B	44,0	42,2	40,3	38,7	36,9	34,6	31,5	27,8	23,3	17,5	13,6
C	44,5	42,7	40,8	39,3	37,6	35,2	32,2	28,5	24,0	18,3	14,4
D	45,6	43,9	42,1	40,5	38,9	36,6	33,6	29,9	25,5	19,9	16,2
E	43,7	41,9	39,9	38,3	36,5	34,1	31,1	27,3	22,8	16,9	12,9
F	45,4	43,6	41,6	40,1	38,3	36,0	33,0	29,3	24,9	19,2	15,4
G	44,3	42,5	40,4	38,7	36,9	34,5	31,4	27,6	23,1	17,3	13,4
H	44,1	42,2	40,0	38,3	36,5	34,0	30,9	27,1	22,6	16,7	12,7
I	43,7	41,7	39,4	37,6	35,7	33,1	29,9	26,1	21,4	15,5	11,4
J	43,8	41,7	39,3	37,5	35,4	32,8	29,5	25,6	21,0	15,0	11,0
K	46,2	44,1	41,5	39,6	37,4	34,7	31,5	27,6	23,2	17,6	14,0
L	46,3	44,1	41,7	39,8	37,5	34,8	31,6	27,7	23,3	17,8	14,3
M	46,8	44,9	42,2	40,4	38,5	36,0	32,8	29,0	24,6	18,8	15,1
N	46,3	44,5	42,5	40,8	39,0	36,7	33,6	29,9	25,5	19,8	16,0
O	46,7	44,9	43,0	41,4	39,6	37,2	34,2	30,5	26,1	20,5	16,7
P	47,0	45,1	43,2	41,6	39,7	37,4	34,4	30,7	26,3	20,7	17,0

3 Välkelaskelmat

3.1 Menetelmä ja lähtötiedot

Selkeällä ja aurinkoisella säällä tuuliturbiinien roottorin lavat voivat synnyttää nopeasti pyörivän varjon, mikä saattaa aiheuttaa häiritsevää välkettä rakennusten ikkunoissa ja pihoilla. Välkkeeseen ja sen häiritsevyyteen vaikuttaa voimalan napakorkeus, roottorin halkaisija, auringon sijainti, etäisyys, sää, näkyvyysolosuhteet, tuulen suunta, metsän korkeus ja maaston topografia. Tuulivoimaloiden sallitulle varjostukselle ei ole Suomessa säädettyjä ohjearvoja. Suomessa noudatetaan yleisesti samoja ohjeita kuin Ruotsissa. Ruotsin ohjeistuksen mukaisesti välkeä ei saa ylittää 8 tuntia vuodessa tai 30 minuuttia päivässä [8].

Välkemallinnus on tehty WindPRO:n SHADOW-moduulilla ja laskennassa on käytetty WindPRO versiota 4.0.423. Auringonpaistetilastojen ja tuulisuudatan perusteella voidaan laskea keskimääräinen vuosittainen välke tunteina kullekin rakennukselle. Tilanteita, joissa aurinko on alle 3° horisontin yläpuolella ja roottorin lavat peittävät alle 20 % auringon pinta-alasta, ei ole huomioitu laskelmissa.

Mallinnuksessa käytetyt puiston käyttötunnit on arvioitu ERA 5 [9] reanalyysidatan perusteella. ERA 5 data on ladattu WindPRO:lla 100 m korkeudelle ja ekstrapoloitu turbiinien napakorkeuksille käyttäen WindPRO:n suosittelemaa geneeristä tuuliväännettä $\alpha = 0.27$.

Käyttötunnit sektoreittain on esitetty taulukossa 11. Auringonpaistetunnit perustuvat Ilmatieteen laitoksen säähavaintoihin Seinäjoelta [10]. Mallinnuksessa käytetyt auringonpaistetunnit on esitetty taulukossa 12.

Taulukko 11. Dalalandetin tuulipuiston vuosittaiset käyttötunnit sektoreittain.

Sektori	N	NNE	ENE	E	ESE	SES	S	SSW	WSW	W	WNW	NNW
Käyttötunnit (h/vuosi)	727	527	439	404	533	852	1091	1161	877	718	550	609

Taulukko 12. Laskelmissa käytetty auringonpaistetuntien keskimääräinen lukumäärä kuukausittain.

Kuukausi	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Keskimääräiset auringonpaistetunnit vuorokaudessa	0,97	2,54	4,68	6,30	8,61	9,20	8,65	6,68	4,67	2,58	1,03	0,55

Varjoreseptorit (rakennukset) on määritelty Ruotsin ohjeistuksen mukaisesti vaakatasossa olevaksi 5 m x 5 m kokoiseksi levyksi, joka on sijoitettu 2 m maanpinnan yläpuolelle. Laskelmissa käytetty topografia perustuu Maanmittauslaitoksen korkeusdataan, joka on muutettu korkeuskäyriksi WindPRO ohjelmistolla. Puut ja muu kasvillisuus voivat vähentää välkevaikutuksia tietyissä paikoissa ja laskelmat on tehty sekä ilman metsän vaikutusta että ottamalla metsän vaikutus huomioon. Metsän korkeus perustuu Luonnonvarakeskuksen vuoden 2019 dataan [11].

Myös lavan leveys vaikuttaa välkkeen muodostumiseen. Lapojen mitat on Dalalandetin ja Storbötet Vörån turbineihin perustuu asiakkaan toimittamaan dataan. Muille turbiineille lapojen mitat otettu WindPRO ohjelmasta. Käytetyt mitat on esitetty taulukossa 13.

Taulukko 13. Mallinnuksessa käytetyt turbiinien lavan leveydet.

Tuulipuisto	Lavan maksimi leveys[m]	Lavan leveys 90 % säteestä [m]	Lähde
Dalalandet	5,07	1,73	Client
Storbötet Vörå	4,69	1,60	Client
Storbötet Nykarlyby	4,32	1,69	EMD (Vestas V162-6.2 6200)
Jeppo	4,00	1,06	EMD (V126-3.45 LTq 3450)
Björkbacken	4,32	1,68	EMD (Vestas V162-6.2 5600)

3.2 Välkevaikutukset

Mallinnetut keskimääräiset vuosittaiset välketunnit on esitetty taulukoissa 14 (tuntia vuodessa) ja taulukossa 15 (tuntia päivässä). Liitteen C kartoissa on esitetty alueet, joissa keskimääräisenä vuotena 8 tunnin raja ylittyy. Kartat esitetty molemmille turbiinisijoitteluille ilman metsää ja metsän kanssa (kuvat C1– C4). Laskelmien perusteella 8 tunnin vuosittainen raja tai 30 minuutin päivittäinen raja ei ylitä millään rakennuksella.

Taulukko 14. Keskimääräiset välketunnit vuodessa. Arvot, jotka ylittävät suositellun rajan (8 tuntia vuodessa), on merkitty punaisella.

Rakennus	Layout 1 ilman metsää [h/vuosi]	Layout 1 metsä huomioituna [h/vuosi]	Layout 2 ilman metsää [h/vuosi]	Layout 2 metsä huomioituna [h/vuosi]
A	00:00	00:00	00:00	00:00
B	04:15	00:00	00:00	00:00
C	01:19	00:00	01:21	00:00
D	07:23	00:00	06:11	00:00
E	00:00	00:00	00:00	00:00
F	05:12	05:12	05:20	05:20
G	00:00	00:00	00:00	00:00
H	00:00	00:00	00:00	00:00
I	00:00	00:00	00:00	00:00
J	00:00	00:00	00:00	00:00
K	05:20	00:00	05:20	00:00
L	03:58	03:58	03:58	03:58
M	04:24	04:24	01:23	01:23
N	01:43	00:00	01:43	00:00
O	05:29	05:29	05:31	05:31
P	06:37	06:37	06:40	06:40

Taulukko 15. Maksimi väkjetunnit päivässä. Arvot, jotka ylittävät suositellun rajan (30 minuuttia päivässä), on merkitty punaisella.

Rakennus	Layout 1 ilman metsää [h/päivä]	Layout 1 metsä huomioituna [h/päivä]	Layout 2 ilman metsää [h/päivä]	Layout 2 metsä huomioituna [h/päivä]
A	0:00	0:00	0:00	0:00
B	0:26	0:00	0:00	0:00
C	0:22	0:00	0:22	0:00
D	0:27	0:00	0:27	0:00
E	0:00	0:00	0:00	0:00
F	0:25	0:25	0:26	0:26
G	0:00	0:00	0:00	0:00
H	0:00	0:00	0:00	0:00
I	0:00	0:00	0:00	0:00
J	0:00	0:00	0:00	0:00
K	0:24	0:00	0:24	0:00
L	0:22	0:22	0:22	0:22
M	0:25	0:25	0:20	0:20
N	0:22	0:00	0:21	0:00
O	0:24	0:24	0:24	0:24
P	0:23	0:23	0:24	0:24

4 Lähdeluettelo

- [1] Ympäristöministeriö, "Tuulivoimaloiden melun mallintaminen," Helsinki, 2014.
- [2] EMD, "windPRO User Manual; <http://help.emd.dk/knowledgebase/>," EMD International AS, 2021.
- [3] Ympäristöministeriö, "Valtioneuvoston asetus tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista," <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20151107>, 2015.
- [4] Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, "Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista," <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150545>, 2015.
- [5] V. Hongisto, J. Radun, V. Rajala, H. Maula, J. Keränen ja P. Saarinen, "Miksi ympäristömelu häiritsee? Anojanssi-projektin loppuraportti," Turun ammattikorkeakoulun raportteja 265, Turku, 2020.
- [6] The International Electrotechnical Commission (IEC), "Wind turbines - Part 14: Declaration of apparent sound power level and tonality values," 2005.
- [7] Ympäristöministeriö, "Yhteenveto tuulivoimaloiden melupäästöjen takuuarvon käyttämisestä meluselvityksissä liittyvästä kyselystä (muistio YM9/551/2016)," Ympäristöministeriö, 2016.
- [8] Boverket, Vindkraftshandboken - Planering och prövning av vindkraft på land och i kustnära vattenområden, 2009.
- [9] Copernicus Climate Change Service, "ECMWF Reanalysis v5 (ERA5)," [Online]. Available: <https://www.ecmwf.int/en/forecasts/dataset/ecmwf-reanalysis-v5>.
- [10] Ilmatieteen laitos, "Auringonpaiste- ja säteilytilastot," 2022. [Online]. Available: <https://www.ilmatieteenlaitos.fi/1991-2020-auringonpaiste-ja-sateilytilastot>. [Haettu 12 1 2022].
- [11] Luonnonvarakeskus, "Luke - aineistolatauspalvelu," [Online]. Available: <https://kartta.luke.fi/opendata/valinta.html>. [Haettu 2023].

Liite A. Rakennusten ja voimaloiden koordinaatit

Taulukko A16. Rakennusten koordinaatit.

Rakennus	Koordinaatit (ETRS TM35FIN)	
	Itä	Pohjoinen
A	284925	7027330
B	285112	7029343
C	284928	7031318
D	284424	7031440
E	284716	7033128
F	283607	7033434
G	283645	7034270
H	283652	7034552
I	283473	7035465
J	283086	7036400
K	281710	7036765
L	276970	7035001
M	279351	7033333
N	279520	7031531
O	279704	7031144
P	279600	7030560

Taulukko A17. Voimaloiden koordinaatit Layout 1.

Turbiini	Koordinaatit (ETRS TM35FIN)	
	Itä	Pohjoinen
1	281225	7033897
2	281606	7032987
3	281924	7032418
4	282356	7031946
5	282501	7031076
6	282991	7030310
7	283327	7029626
8	281710	7031537
9	281808	7030807
10	282230	7030083
11	281533	7029953
12	282631	7029517
13	281982	7029068
14	282373	7028582
15	283020	7028916

Taulukko A18. Voimaloiden koordinaatit Layout 2

Turbiini	Koordinaatit (ETRS TM35FIN)	
	Itä	Pohjoinen
1	281633	7033023
2	281924	7032418
3	282411	7031945
4	282556	7031074
5	283011	7030322
6	281706	7031530
7	281808	7030807
8	281511	7029932
9	282230	7030083
10	281934	7029149
11	282616	7029546

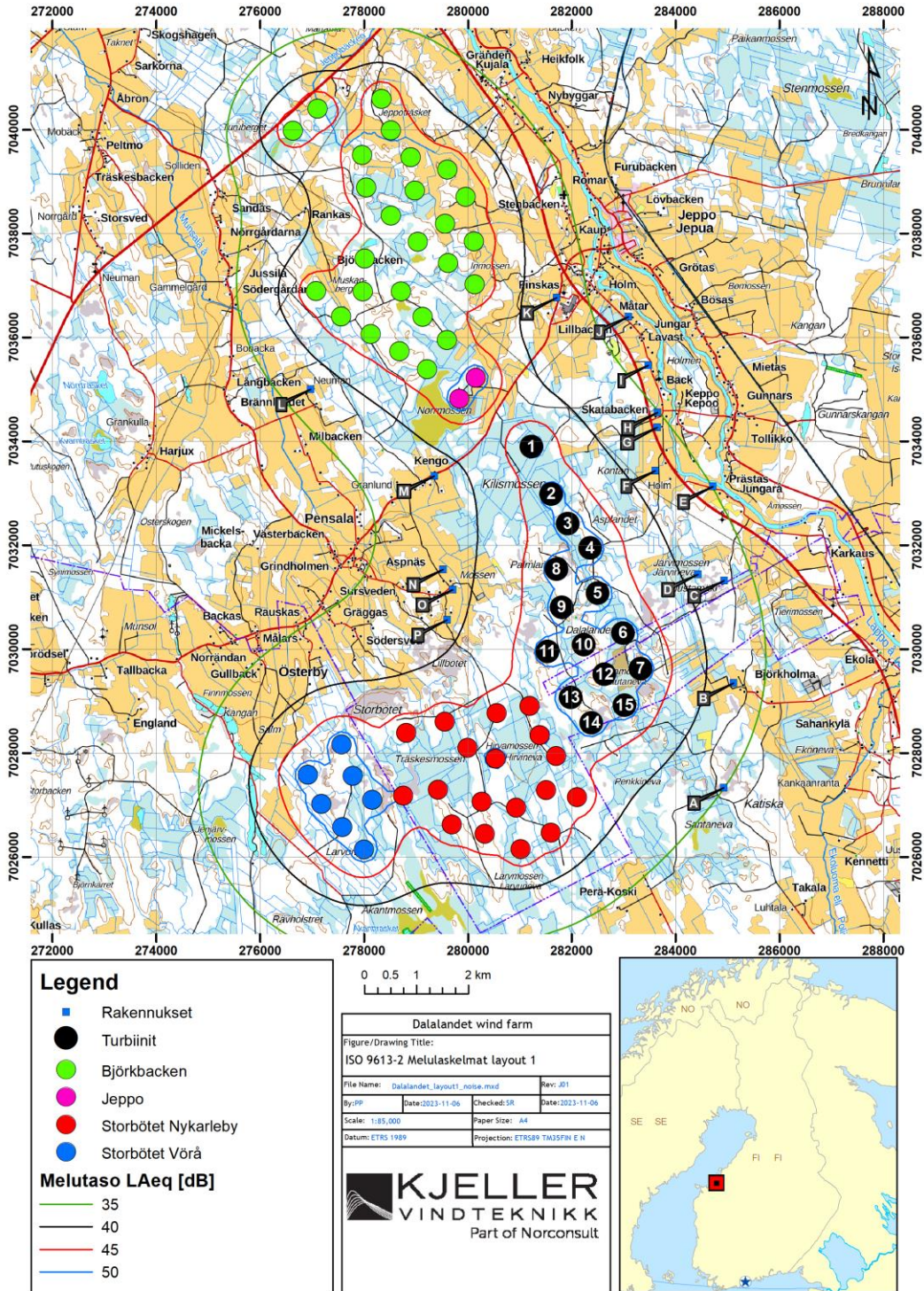
Taulukko A19. Ympäröivien tuulipuistojen voimaloiden koordinaatit ja perustiedot.

Turbiini	Koordinaatit (ETRS TM35FIN)		Napakorkeus	Roottorin halkaisija	Malli
	Itä	Pohjoinen	[m]	[m]	
Storbötet Vörrå 1	277568	7028165	180	185	V172-7.2 MW
Storbötet Vörrå 2	276921	7027582	180	185	V172-7.2 MW
Storbötet Vörrå 3	277781	7027559	180	185	V172-7.2 MW
Storbötet Vörrå 4	277176	7027017	180	185	V172-7.2 MW
Storbötet Vörrå 5	278161	7027097	180	185	V172-7.2 MW
Storbötet Vörrå 6	277584	7026576	180	185	V172-7.2 MW
Storbötet Vörrå 7	277998	7026140	180	185	V172-7.2 MW
Storbötet Nykarleby 1	280328	7026445	166	162	V162-6.2 MW
Storbötet Nykarleby 2	279689	7026623	166	162	V162-6.2 MW
Storbötet Nykarleby 3	279422	7027294	166	162	V162-6.2 MW
Storbötet Nykarleby 4	280269	7027060	166	162	V162-6.2 MW
Storbötet Nykarleby 5	280929	7026948	166	162	V162-6.2 MW
Storbötet Nykarleby 6	281019	7026151	166	162	V162-6.2 MW
Storbötet Nykarleby 7	281600	7026467	166	162	V162-6.2 MW
Storbötet Nykarleby 8	282102	7027147	166	162	V162-6.2 MW
Storbötet Nykarleby 9	281507	7027288	166	162	V162-6.2 MW
Storbötet Nykarleby 10	281699	7027941	166	162	V162-6.2 MW
Storbötet Nykarleby 11	281386	7028345	166	162	V162-6.2 MW
Storbötet Nykarleby 12	281189	7028908	166	162	V162-6.2 MW
Storbötet Nykarleby 13	280535	7027893	166	162	V162-6.2 MW
Storbötet Nykarleby 14	279997	7028100	166	162	V162-6.2 MW
Storbötet Nykarleby 15	278758	7027174	166	162	V162-6.2 MW
Storbötet Nykarleby 16	278813	7028386	166	162	V162-6.2 MW
Storbötet Nykarleby 17	279551	7028602	166	162	V162-6.2 MW
Storbötet Nykarleby 18	280558	7028765	166	162	V162-6.2 MW
Jeppo 1	280154	7035226	137	126	V126-3.45 MW
Jeppo 2	279837	7034819	137	126	V126-3.45 MW
Björkbacken 1	278516	7038349	199	162	V162-5.6 MW
Björkbacken 2	278981	7038830	199	162	V162-5.6 MW
Björkbacken 3	279616	7037433	199	162	V162-5.6 MW
Björkbacken 4	280132	7037027	199	162	V162-5.6 MW
Björkbacken 5	279597	7035952	199	162	V162-5.6 MW
Björkbacken 6	279216	7035387	199	162	V162-5.6 MW
Björkbacken 7	278684	7035733	199	162	V162-5.6 MW
Björkbacken 8	278901	7039469	199	162	V162-5.6 MW
Björkbacken 9	278337	7040595	199	162	V162-5.6 MW
Björkbacken 10	278130	7036069	199	162	V162-5.6 MW
Björkbacken 11	279131	7036395	199	162	V162-5.6 MW
Björkbacken 12	277976	7036890	199	162	V162-5.6 MW
Björkbacken 13	279955	7038705	199	162	V162-5.6 MW
Björkbacken 14	277967	7039513	199	162	V162-5.6 MW
Björkbacken 15	277105	7040410	199	162	V162-5.6 MW

Björkbacken 16	279608	7039237	199	162	V162-5.6 MW
Björkbacken 17	277079	7036892	199	162	V162-5.6 MW
Björkbacken 18	277564	7036405	199	162	V162-5.6 MW
Björkbacken 19	279565	7038187	199	162	V162-5.6 MW
Björkbacken 20	276632	7039983	199	162	V162-5.6 MW
Björkbacken 21	278518	7039987	199	162	V162-5.6 MW
Björkbacken 22	278015	7037523	199	162	V162-5.6 MW
Björkbacken 23	279033	7037845	199	162	V162-5.6 MW
Björkbacken 24	280118	7037853	199	162	V162-5.6 MW
Björkbacken 25	278713	7036889	199	162	V162-5.6 MW
Björkbacken 26	278041	7038886	199	162	V162-5.6 MW

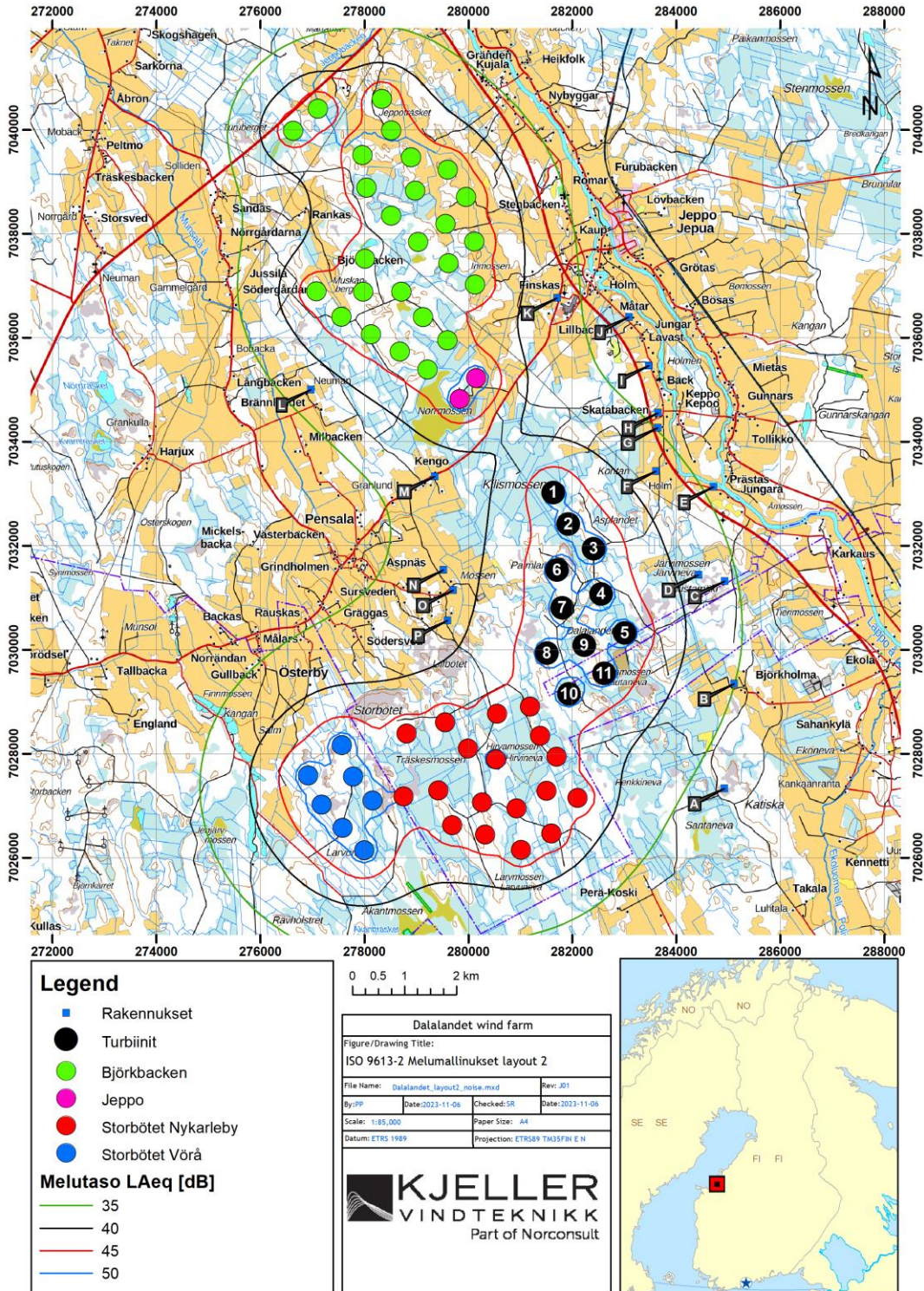

Liite B. ISO 9613-2 melumallinnuskartat

Kuva B1: ISO 9613-2 melumallinnus Dalalandetin tuulipuistolle layout 1.

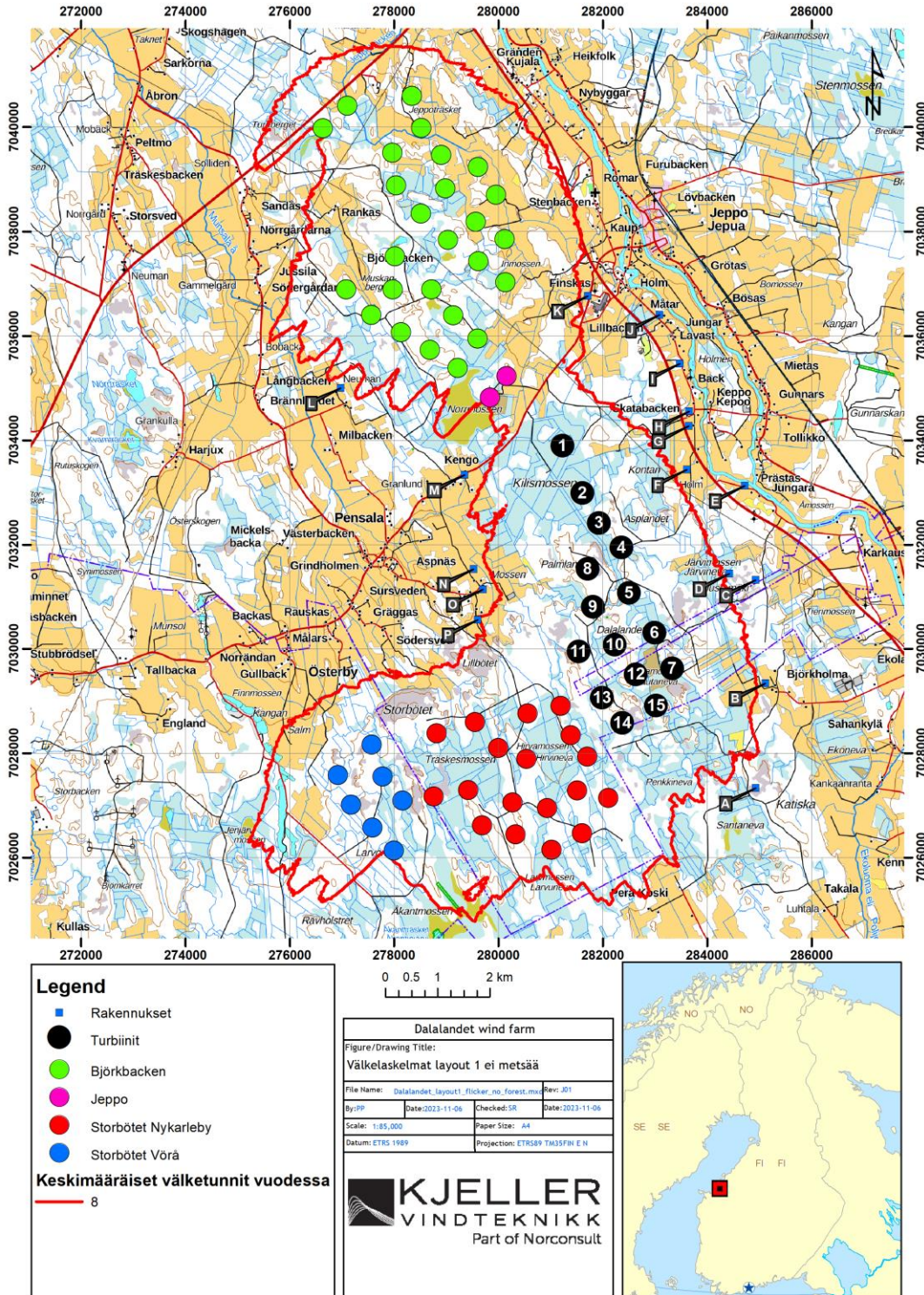

Kuva B2: ISO 9613-2 melumallinnus Dalalandetin tuulipuistolle layout 1.

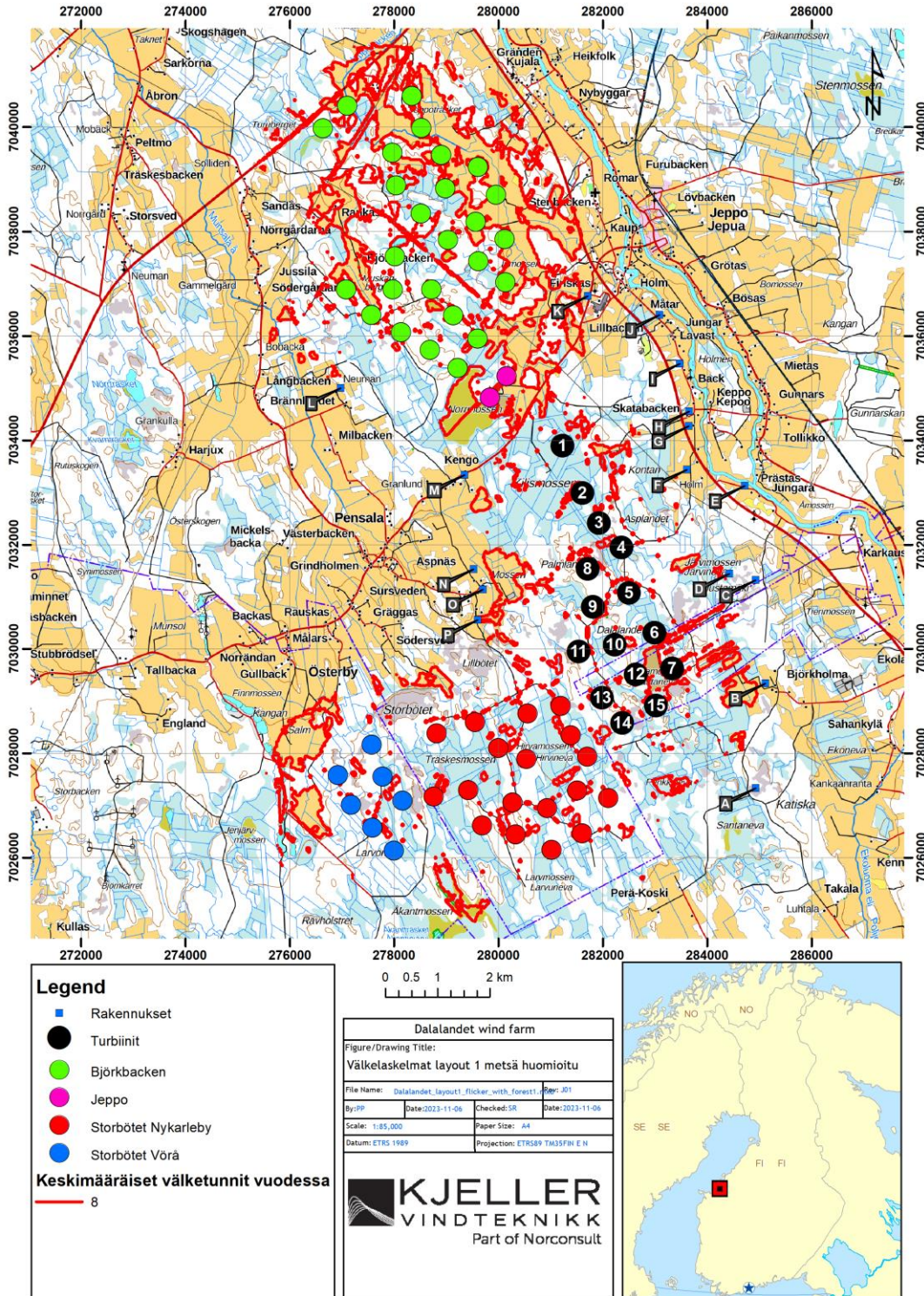

Liite C. Väkelmallinnuskartat

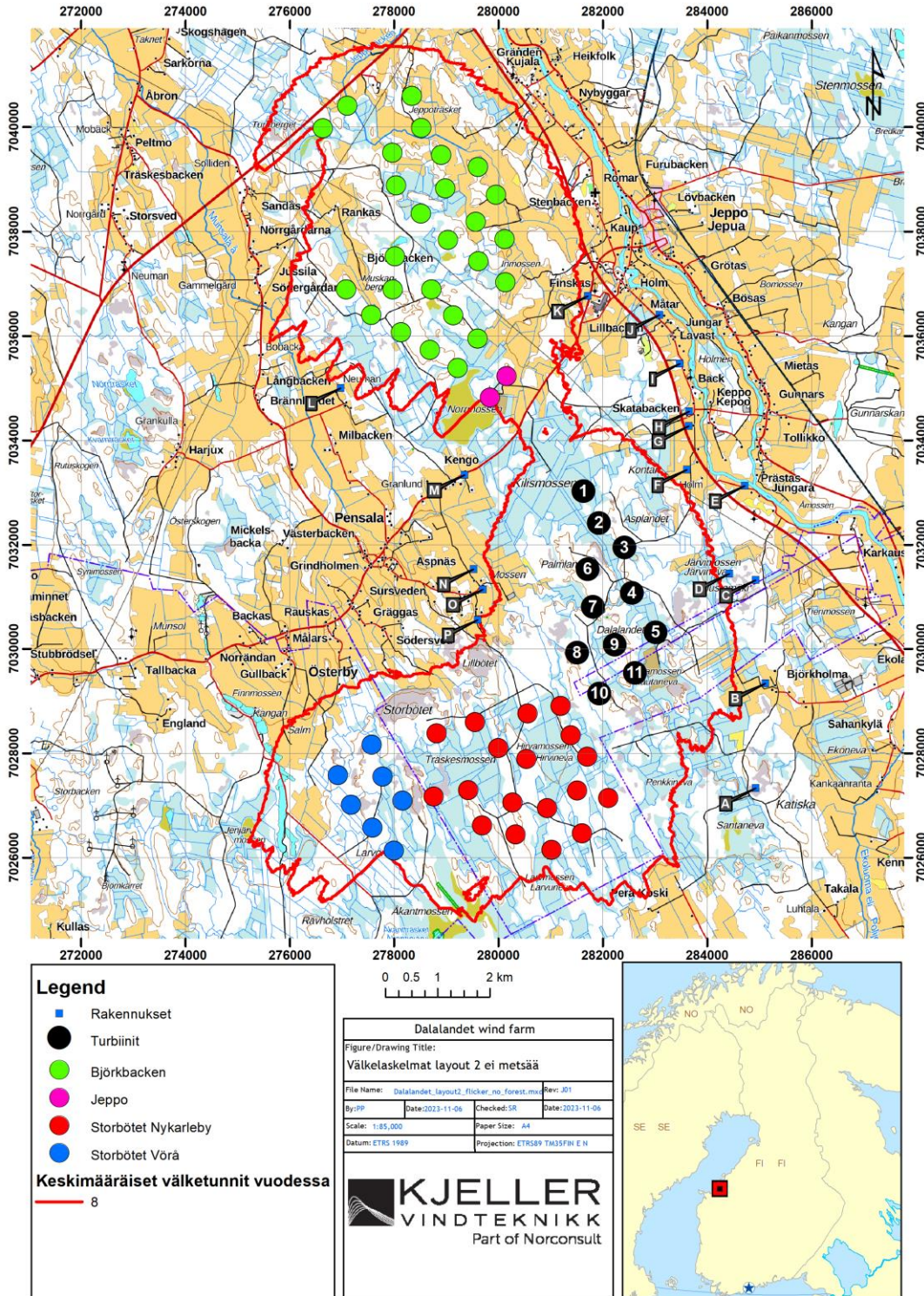
Kuva C1: Väkelmallinnus Dalalandetin tuulipuistolle layout 1, metsää ei huomioitu.

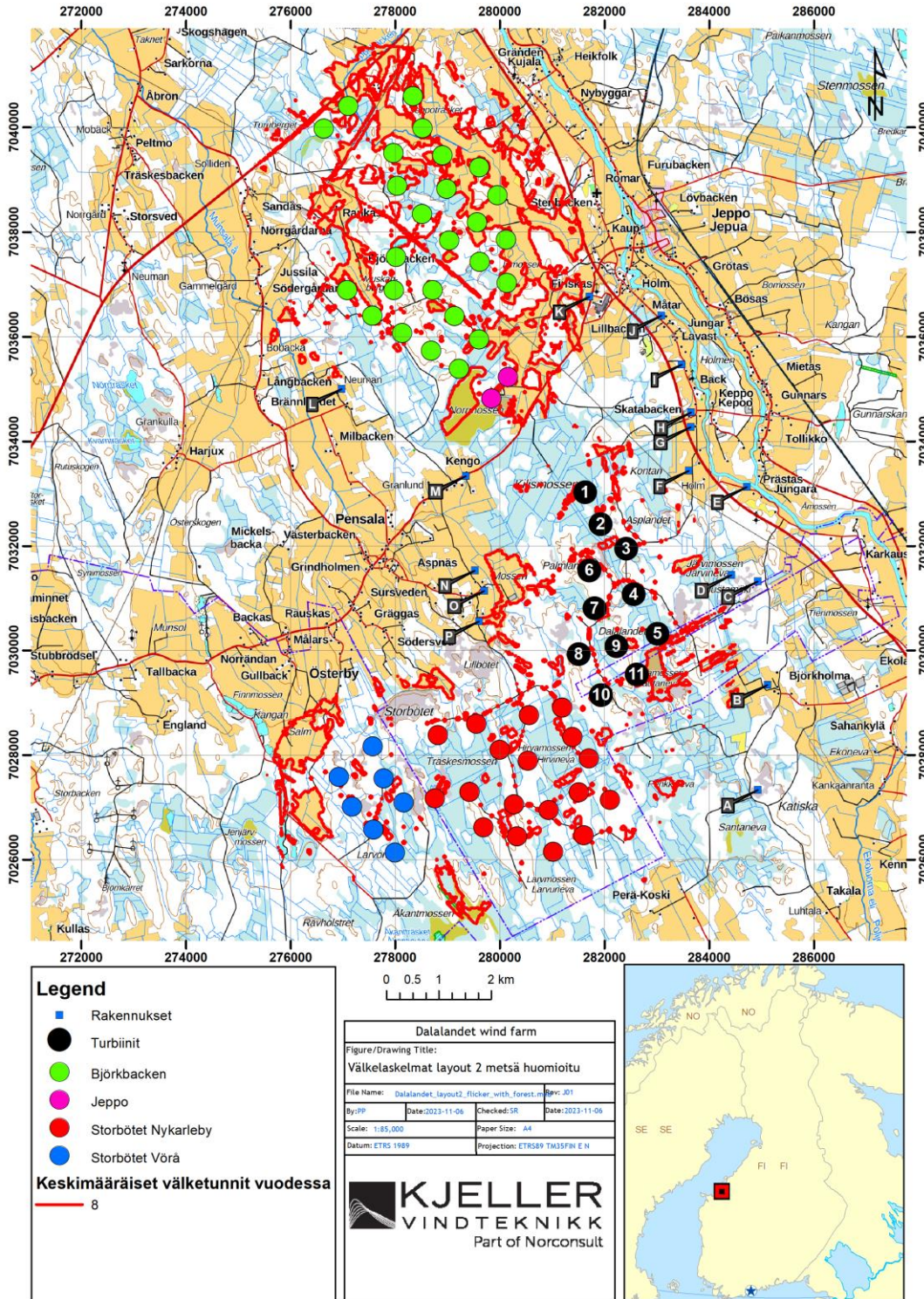
Kuva C2: Väkelaskelmat Dalalandetin tuulipuistolle layout 1, metsä huomioitu.

Kuva C3: Väkelaskelmat Dalalandetin tuulivoimatuulipuistolle layout 2, metsää ei huomioitu.

Kuva C4: Väkelaskelmat Dalalandetin tuulipuistolle layout 2, metsä huomioitu.

Liite D. Asiakkaalta saatu data

Turbiinien ja läheisten tuulipuistojen koordinaatit

- *Windfarm data Dalalandet and nearby windfarms.xlsx*

Lapaprofiilitiedot

- *Generic 200 blade data.xlsx*
- *Generic 185 blade data.xlsx*
- *Blade data_Generic_RD200.pdf*

Rakennusten sijainnit

- *Dalalandet building types and coordinates.xlsx*

Turbiinidata

- *0079-5298_V01 - V162-5_6MW Third Octaves.pdf*
- *0081-5017_V08 - General Description EnVentus.pdf*
- *0081-5098_V05 - Performance Specification V162-5.6 MW.pdf*
- *0048-2151_V03 - V126-3_3&3_45MW-Third Octaves according to General Specification - 20150827.pdf*
- *0058-5121.V01-General-Specification-V126-3.3--3.45MW-IEC-3A-50-Hz-BWC-(0058-5121).pdf*
- *0105-5200_V00 - V162-6_2MW Third Octaves.pdf*
- *Vestas V162 General Description_Performance Specification.pdf*
- *0127-1584_V02 - Performance Specification V172-7.2 MW.pdf*
- *0128-4336_V00 - Enventus V172-7.2MW Third Octaves.pdf*